НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ АГРОЕКОЛОГІЇ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
ВСЕУКРАЇНСЬКА ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ
«АСОЦІАЦІЯ АГРОЕКОЛОГІВ УКРАЇНИ»

Міжнародна науково-практична конференція

ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА ТА ЗБАЛАНСОВАНЕ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ В АГРОПРОМИСЛОВОМУ ВИРОБНИЦТВІ

ENVIRONMENTAL SAFETY AND BALANCED NATURE-USE IN AGROINDUSTRIAL PRODUCTION

Науковий збірник

КИЇВ
7–8 липня 2020 р.

Павліченко А.І., Дмитренко О.В. Вапнування як один із докоріних заходів поліпшення екологічного стану ґрунтів	163-166
Палапа Н.В., Гончар С.М. Розвиток сільських територій України – очікуваний вплив угоди про асоціацію з ЄС	166-169
Палій В.М., Скалянський С.А. Розвиток аграрного сектору економіки – запорука продовольчої безпеки держави	169-172
Паляничко Н.І., Данькевич С.М. Еколого-економічні аспекти використання земель лісогосподарського призначення для вирощування біоенергетичних культур	172-176
Пінчук В.О. Емісія азоту з сільськогосподарських угідь України	176-180
Присяжнюк Н.М., Слободенюк О.І., Горчанок А.В. Живлення та трофічні взаємовідносини сазана (*Cyprinus carpio* L.) у Кременчуцькому водосховищі	180-183
Редько К.Ю., Редько О.В. Підвищення екологічної безпеки України за рахунок використання енергії відновлюваних джерел	184-187
Самойлов О.О., Самойлова І.І. Розвиток підприємницької діяльності у сфері рециклінгу твердих побутових відходів	188-190
Сахарнацька Л.І. Потенціал розвитку туристично-рекреаційного комплексу сільських територій	191-193
Слепченко А.А., Шараєвська Т.А. Еколого-правові засади безпечності кормів в Україні	194-197
Соломаха І.В., Коніщук В.В., Ходинь О.Б. Природоохоронні особливості об'єктів смарагдової мережі в межах Дніпровського екокоридору Лісостепу України	198-202

Самойлов О.О., *аспірант*
Інститут агроекології і природокористування НААН
м. Київ
Самойлова І.І.
Університет державної фіскальної служби України
м. Ірпінь

РОЗВИТОК ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СФЕРІ РЕЦИКЛІНГУ ТВЕРДИХ ПОБУТОВИХ ВІДХОДІВ

В останні десятиліття в усьому світі значно зростають обсяги накопичення твердих побутових відходів. Це в свою чергу негативно впливає на навколишнє середовище та є свідченням відсутності ефективного управління еколого-економічними системами, яке спрямоване на формування сталого економічного розвитку [1]. Світове співтовариство останнім часом стало приділяти все більше уваги розв'язанню екологічних проблем, раціональному використанню природно-ресурсного потенціалу регіону та розвитку рециклінгу. Необхідність формування рециклінгу як фактора механізму еколого-економічного розвитку України зумовлена негативними наслідками, що виникають під впливом відходів виробництва та споживання на навколишнє природне середовище при низькому рівні їх переробки.

Аналіз сучасного стану рециклінгу в України дозволяє виділити основні проблеми його розвитку, а саме: неефективна система управління сферою рециклінгу в регіонах; недосконала інфраструктура сфери поводження з відходами; відсутність активної державної підтримки рециклінгу; неефективна нормативно-правова база; низький рівень міжрегіональної взаємодії тощо.

Розвиток рециклінгу в Україні має велике значення в зв'язку з поточною ситуацією з відходами виробництва і споживання. Одним з найважливіших стимулів розвитку підприємницької діяльності в сфері рециклінгу стало законодавчо встановлене посилення вимог до виробників продукції та послуг, яке спонукає до формування попиту на екологічні технології, екологічно чисті товари, інвестиції в екологічну індустрію. Це в свою чергу призвело до активного розвитку

підприємництва в сфері рециклінгу твердих побутових відходів. Рециклінг можна визначити як систему організаційно-економічних і технологічних заходів використання твердих побутових відходів в повторний господарський оборот [2].

До умов функціонування підприємницької діяльності в сфері рециклінгу твердих побутових відходів можна віднести: ефективну державна політика в галузі ресурсозбереження та рециклінгу; розвиток виробничої і логістичної інфраструктури; наявність інвестиційних ресурсів для створення рециклінгових виробництв; наявність технологій рециклінгу, обладнання та підприємницької ініціативи для ведення рециклінгового бізнесу.

До факторів розвитку підприємницької діяльності в сфері рециклінгу твердих побутових відходів доцільно віднести: ставлення до полігонів, як до джерел техногенних ресурсів; підвищення ефективності державного екологічного контролю, моніторингу, експертизи; підвищення природоохоронних платежів; розвиток мережевого рециклінгу та створення рециклінгових підприємницьких мереж.

Складовими механізму ефективного розвитку рециклінгу в Україні є:

- ефективна державна політика у сфері фундаментальних досліджень у галузі технологій рециклінгу;
- розширення масштабів використання ефективних технологічних інновацій, включаючи методи переробки відходів, що не передбачають їх спалювання;
- законодавче впровадження принципу «найкращих існуючих технологій» на підприємствах, що здійснюють рециклінг;
- використання програмного підходу до розвитку рециклінгу на рівні регіонів та макрорегіонів на основі міжрегіональної взаємодії;
- лібералізація митної політики;
- розвиток рециклінгу на принципах екологічної відповідальності;
- підготовка кадрів, здатних розробляти технології рециклінгу і обслуговувати інноваційне обладнання на практиці [3].

В сучасних умовах особливу увагу необхідно приділити проблемі рециклінгу твердих побутових відходів, що володіють найбільшою неоднорідністю як за їх морфологічним складом, так і за територією, на якій ці відходи утворюються. Неефективна система збору та сортування

твердих побутових відходів в Україні призводить до низького рівня вилучення з них корисних фракцій. Важливою складовою механізму рециклінгу твердих побутових відходів є відновлення приймальних пунктів, оскільки це дозволяє зменшити кількість твердих побутових відходів і трудомісткість їх сортування на наступних етапах переробки. Такий спосіб сортування твердих побутових відходів є найбільш економічним [4].

Для поліпшення ситуації з розвитком рециклінгу твердих побутових відходів необхідно удосконалити нормативно-правову базу в галузі поводження з твердими побутовими відходами. В нормативно-правових актах, які розробляються, доцільно закріпити механізми відповідальності виробників та імпортерів за збір і переробку відходів після використання продукції; визначити перелік цієї продукції, нормативи і терміни введення його в дію; розробити механізм здійснення та розподілу платежів виробників та імпортерів продукції за відшкодування витрат за збір і переробку окремих видів продукції. Також необхідно впроваджувати податкове та інше стимулювання для організацій, що здійснюють збір відходів у населення, екологічно безпечну утилізацію і впроваджують найкращі технології, введення принципу відповідальності виробника продукції за екологічно безпечну утилізацію відходів, а також встановлення спеціальних вимог у сфері поводження з медичними, біологічними та іншими екологічно небезпечними відходами.

Список використаних джерел

1. Білопільська О.О. Еколого-економічні основи управління системою поводження з твердими побутовими відходами: автореф. дис. ... канд. ек. наук / Сум. держ. ун-т. Суми, 2014. 23 с.

2. Удосконалення системи управління відходами в Україні в контексті європейського досвіду / В.С. Міщенко, Г.П. Виговська, Ю.М. Маковецька та ін. К.: Лазуріт-Поліграф, 2012. 120 с.

3. Садовничая И.О. Рециклинг твердых бытовых отходов как объект предпринимательской деятельности: автореф. дис. ... канд. эк. наук / Москов. гос. технич. ун-т радиотехники, электроники и автоматики. Москва, 2013. 27 с.

4. Кривенко С.В. Сучасні підходи до розвитку рециклінгу вторинних матеріальних ресурсів в контексті «зеленої» індустрії / Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. 2014. № 4 (66). С. 83–89.